

DIRVA

Nr. 33

Kovas-March 19, 1962

Cleveland, Ohio

TAUTINĖ SAJUNGA IR TOLIAU SIEKS POLITINĖS VEIKLOS SUAKTYVINIMO

Vytautas Abraitis, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas, atsako į Dirvos redaktoriaus aktualų klausimą

Amerikos lietuvių spaudoje, po atmintino JAV lietuvių delegacijos priėmimo Baltuosiuose Rūmuose, pasireiškia įvairiausių nuomonių dėl priėmimo išrūpinimo, delegacijos sudarymo ir net to pasimatymo reikšmės Lietuvos laisvės kovoje.

Jūs, gerb. pirmininke, dalyvavote toje delegacijoje, kaip Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas. Pilnai tikime, kad Dirvos skaitytojams ir Tautinės Sąjungos nariams įdomu būtų tuo reikalu patirti jūsų nuomonę.

--Kaip vertinate delegacijos priėmimą, kilusius prieštaravimus ir kaip ateity reikėtų tvarkytis, kad geriausiai galėtume patarnauti Lietuvos laisvės kovai?

--A. L. Tautinė Sąjunga vertina Amerikos lietuvių delegacijos lankymąsi pas Amerikos Prezidentą, kaip labai teigiamą įvykį Amerikos lietuvių visuomeninėje veikloje, ir kaip vertingą žingsnį Lietuvos laisvinimo kovos kelyje. Ypač, kad toji delegacija buvo priimta lietuviams taip reikšmingą Nepriklausomybės paskelbimo dieną -- vasario 16-tą.

Bet tos delegacijos sudarymo metodai bei su tuo susiję užkulisiniai veiksmai, tiek delegaciją sudarant, tiek pasimatymą gaunant, aiškiai byloja, kad mūsų politinėje veikloje vadovaujantieji veiksniai yra nepajėgūs tinkamoje aukštumoje atlikti atsakingus politinius žygius. Ypatingai už tai kaltinama, ir ne be pagrindo, Amerikos Lietuvių Taryba, daugumos pripažįstama ir save laikanti atstovaujanti visoms Amerikos lietuvių politinėms pastangoms Lietuvai laisvinti.

Mano nuomone, Amerikos Lietuvių Tarybos pareiga ir atsakomybė būtų visuomenei pateikti, chronologine tvarka visus faktus, liečiančius pasimatymo gavimą ir delegacijos sudarymą. Iš antros pusės, tokia pat pareiga yra ir Lietuvių Bendruomenei, metančiai gan stiprius kaltinimus Amerikos Lietuvių Tarybai dėl nepagrįsto savinimosi nuopelnų pasimatymui gauti ir netinkamo delegacijos sudarymo.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos vardu, įvairiausiomis progomis (Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimuose ir spaudoje) buvo nurodinėjama į visą eilę negerovių, esančių Amerikos Lietuvių Tarybos organizacijoje, ir reikalaujama jas šalinti, pačią Tarybos organizaciją gerinti, pritaikant ją pasikeitusioms veiklos sąlygoms ir gyvenamojo momento reikalavimams.

Tautinės Sąjungos buvo ir yra siūloma, jos visuomeninį pagrindą plėsti, įjungiant naujas lietuvių organizuotas jėgas ne vien tik židrovais, bet lygiateisiais ir atsakingais sprendėjais, ir tuo būdu stiprinant Tarybos vykdomųjų organų reprezentatyvumą ir visuomeninį pasitikėjimą.

Tautinės Sąjungos vardu ne vieną kartą buvo kelta ir A. L. Tarybos vykdomųjų organų sudarymo keitimo reikalas: rotacinio pareigomis pasikeitimo principas, įsigyvenęs veik visuose Tarybos skyriuose, tik ne Vykdomajame Komite. Tačiau visi šie tautinės srovės reikalavimai iki šiol atsimušdavo, kaip žirniai į sieną, o visu rimtumu siūlomos reformos buvo arba bandomos išjuokti, arba kvalifikuojami, kaip lietuvių vienybę griaujan-

veiksmai. Ir ne vien tik A. L. Tarybos Vyk. Komiteto sekretoriaus.

Šiandien, Tautinė Sąjunga pažymi, kad jau seniai jos kelių reikalavimų būtinumą pa-

junga, vertindama politinio darbo vieningumą bei neneigdamą Amerikos Lietuvių Tarybos nuveiktų darbų, pareiškia, kad ir ateityje ji sieks politinės veiklos suaktyvinimo: pačios organizacijos

VYTAUTAS ABRAITIS, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdybos pirmininkas.

tvirtino paskutiniai reiškiniai, susiję su Amerikos lietuvių delegacijos lankymu pas Amerikos prezidentą, išryškinę Amerikos Lietuvių Tarybos negeroves ir darbo metodų netinkamumą.

Amerikos Lietuvių Tautinė Są-

pagerinimo ir jos veiklos metodų, pasikeitusioms gyvenimo sąlygoms pritaikymo. Bet visa tai priklauso ne nuo vienos A. L. Tautinės Sąjungos pastangų -- baigė atsakymą A. L. Tautinės Sąjungos pirmininkas Vytautas Abraitis

PAVERGTŲJŲ SEIMO ATSTOVAI WASHINGTONE

Dabartinėje tarptautinėje padėtyje justi abiejų frontų -- laisvojo pasaulio ir sovietų dominuojamojo -- pasirengimam galimiems sprendimams, kurie, jei ir nepašalins dabartinių tarptautinių problemų, gali kuriam laikui jas "užšaldyti".

Susiorientuoti padėtyje ir JV

politikos gairėse, Pavergtųjų Seimo vadovybė, kurią sudaro visų Seime dalyvaujančių delegacijų atstovai (Lietuvai atstovauja V. Sidzikauskas), kovo 12 ir 15 laikė Valstybės Departamente, pas senatorius ir kongresmanus ir įteikė Seimo memorandumą. Memorandumas reikalauja, kad

Dirvos bendradarbis inž. ALBERTAS VAITAITIS, dirbęs raketų bandymų centre Cape Canaveral, Floridoje, patiekia įdomių žinių apie pasiruošimus erdvių užkariavimui. Nuotraukoje: inž. Albertas Vaitaitis prie raketų bandymo administracinio pastato. Juozo Sabo nuotrauka

ERDVĖS UOSTAS- CAPE CANAVERAL

Kur beeitum ar bevažiuotum Cape Canaveral apylinkėse, visur pasijunti besęs vidury sparčiai bėgančių įvykių. Tai ypač galima pastebėti paskutiniu metu, kada iš "tuščių" raketų šaudymo buvo pereita į publikai įdomesnius projektus, kaip raketa į mėnulį ar plk. John Glenn kelionė aplink žemę.

Prieš dvyliką metų ši Floridos vietovė buvo mažai kam ir žinoma. Žuvėdros tik klykavo ir pelikanai tingiai plasnojo po pušaitėmis, palmėmis ir kitokiais tropikinio klimato medžiais ar

ALBERTAS VAITAITIS, Mūsų bendradarbis iš Cape Canaveral

krūmais, apaugusiais pajūrio laukais. Kelių mylių atstume nuo Cape Canaveral esantis miestelis, tik turistų dėka, galą su galu suvedavo. Turistų, tiesa, čia niekad netrūkdavo. Čia ir Atlanto vanduo nepailstamai puikius smėlėtus krantus skalauja. Čia ir žuvys ir apelsinai auga ypatingai dideli.

Cape Canaveral, arba bent dalis to žemės ploto, kuris sudaro šiandieninę raketų bandymo stotį, buvo Federalinės valdžios perimtas iš Floridos 1939-1940 metais, kad čia įkūrus laivyno bazę (Banana River Naval Air Station). Vėliau, 1949 metais, laivyno bazė, kaip tokia, buvo panaikinta -- perleista karo aviacijai, kuri šią vietą nužiūrėjo raketų bandymams.

Pirmasis raketos -- WAC Corporal Bumper Eight -- iššovimas įvyko 1950 m. liepos mėn. 24 d. Ši istorinė raketa buvo amerikiečių karo grobis, čia atgabenta ir patobulinta visiems gerai žinoma vokiečių V-2, su pripildytu Amerikos produktu WAC Corporal. Šis projektas, iš trečio bandymo, puikiausiai pavyko.

Po trijų mėnesių, 1950 m. spalio mėn. 25 d. karo aviacija iššovė jau grynai amerikiečių gamybos Fairchild Lark tipo priešlėktuvinę raketą. Nežinia ar daug naudos davė to bandymo rezultatai, bet vienas dalykas yra tikras, -- nuo šio momento raketų bandymas tapo dideliu bizniu.

Šiandien, po dvylikos metų ir po daugiau negu vieno tūkstančio raketų iššovimo, seniau čia buvusio vaizdo jau nebeatpažintum. Čia yra Amerikos Karo Aviacijos Raketų Bandymo Centras. Kariuomenė, karo aviacija, karo laivynas ir civilinės agentūros -- apie 20,000 žmonių -- čia yra užsiėmę su įvairiais raketų bandymo ir erdvės užkariavimo projektais. Cape Canaveral užima 14,000 akrų. Šiuo metu federalinė valdžia dar atpirkė 73,000 akrų. Tai buvo reikalinga ypač dėl ateinančio NOVA projekto -- skridimo į mėnulį. Ir atgal... O kur dar Marso ir Veneros planetų pasiekimo projektai, kurie iš kalbų greit pereiną į planavimo stadijas.

Cape Canaveral yra žė-

mės ruožas, kurį nuo Floridos skiria Banana upė. Ši geografinė izoliacija galėjo būti viena ir priežasčių dėl vietovės parinkimo. Bet svarbiausioji priežastis buvo ta, kad ši vieta yra vienintelė iš visų Amerikos pajūrio krantų, iš kurios atsiveria į pietryčius bandymams tinkamas didžiausias vandens plotas. Jis nėra nei per daug apgyventas, nei neturi per daug keleivinių laivų linijų. Teko, žinoma, susitarti ir su įvairių salynų gyventojais, virš kurių galvų šiandien raketos skrenda.

Cape Canaveral yra tik centrinė arba pirmoji bandymų stotis, iš kurios raketos iššaukiamos. Pats bandymų "laukas" tesiasi virš 10,000 mylių į pietryčius praeidamas pro Bahama salyną, Vakarų Indiją, ir vėliau kirsdamas pusiauju Pietų Amerikos rytuose. Pakeliui yra sekimo stotys, kurios įrengtos salose ar ant specialių laivų.

Visą šią gigantišką "šaudyklą" administruoja Pan American Airways kompanija, kuriai šis darbas buvo valdžios patikėtas dėl jos patyrimo operuojant savo

(Nukelta į 2 psl.)

IŠ VISO PASAULIO

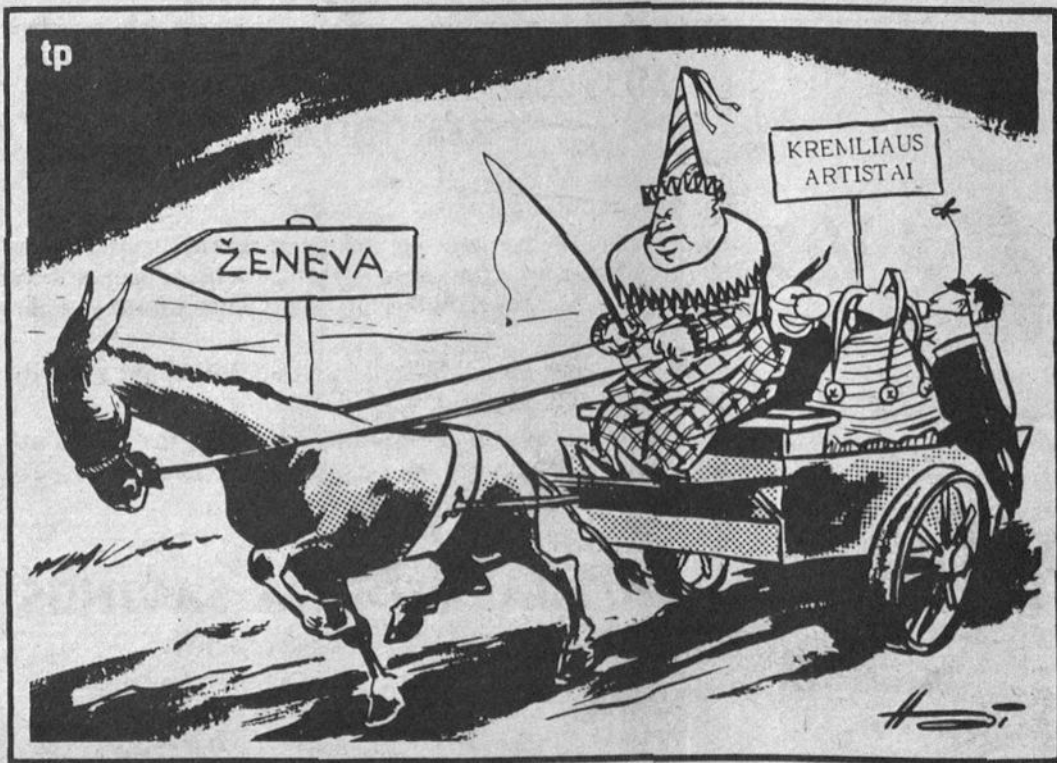
*SOVIETAİ paleido 16-tą "sputniką", bet kad jame būtų žmogus, iki šiol niekur neužsiminta. Atrodo, kad būdami atsilikę erdvių tyrime, dabar suinteresuoti leisti "sputnikus" su instrumentais.

* TITAN 2 raketa sėkmingai buvo išbandyta iš Cape Canaveral bazės, kuri pasiekė numatytą taikinį už 5000 mylių. Raketai buvo panaudoti nauji degalai, kuriems skiriamas didelis dėmesys.

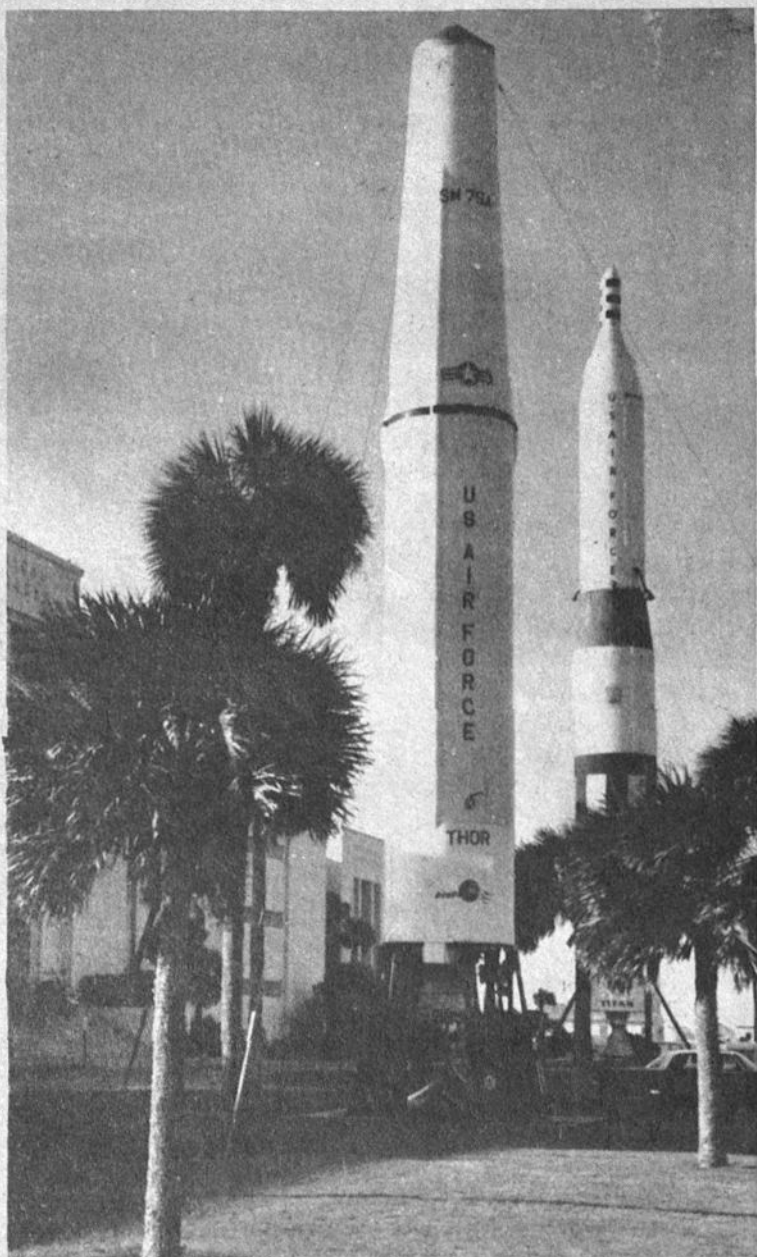
* CHRUŠČIOVAS, pagasindamas vakariečius pranešė, kad jie turi išvystę globalinę raketą. Taigi, turim tokią raketą, vakariečiams greičiau derėtis dėl nusiginklavimo ir sutikti su sovietų reikalavimais.

* ROCKEFELLER, New Yorko gubernatorius, kovo 16 d. išsiskyrė su savo žmona Reno, Nevadoj. Manoma, kad tos skyrybos gali daug pakenkti tolimesnei Rockefellerio politinei karjerai.

* CASTRO, kaip visuomet būna komunistinėj sistemoj, pradėjo kaltinti savo pagalbininkus, kad daugelis reikalų neišpildyti taip, kaip reikėjo. Ypač dabar, kada įvedamas maisto racionavimas, tokių apkaltintų aukų būtinai reikia.

Komedijantai renkasi į cirką...

Raketų Thor ir Titan I modeliai, išstatyti Cape Canaveral, Floridoje, prie raketų bandymo centro techninės laboratorijos pastato.

KEIČIASI BALFO DARBAI VAKARŲ VOKIETIJOJE

Balfo organizacija kasmet nugalėdavo Vokietijos lietuviams trečiniams virš pusės milijono svarų gėrybių, daugiausia maisto -- miltų, pieno miltelių, aliejaus ir pan. Nors JAV vyriausybė to maisto turi didelį perteklių ir Balfui jau pažadėjo duoti ir sekantiems metams, tačiau susidaro sunkumų jį nugabenti, išskirstyti.

Mat, didžiosios JAV šalpos organizacijos (NCWC, CWS, AJJDS) baigia savo darbus Vokietijoje šiais metais liepos 1 d. Todėl bus uždarnos ir įvežimo bei dokumentacijos įstaigos Bremenė. Taip pat vokiečiai nebenori mokėti už tų gėrybių pervežimą.

Tuo būdu atrodo, kad po š. m. liepos 1 d. Balfio gėrybių vežamos didesniais kiekiais į Vokietiją sustos. Vokiečiai teigia, kad jie pajėgūs rūpintis ne tik savo gyventojais, bet patys dar išsiunčia įvairių gėrybių už daug milijonų dolerių kitiems kraštams (Afrikoj, Azijoj) šelpiti.

Per keliolika savo darbo metų Balfas nugabeno Vokietijon trečiniams arti šešių milijonų svarų gėrybių, kurių vertė siekė per keturis milijonus dolerių. Geroka dalis tų gėrybių buvo Amerikos lietuvių ar NCWC paaugoti rūbai.

Dėl tų gėrybių paskirstymo yra buvę įvairių nuomonių, kurių gal dabar, einant darbui į pabaigą, nevertėtų ryškinti. Tačiau norisi nors trumpai pažymėti, kad Balfas, skirstydamas gėrybes Vakarų Vokietijoje, turėjo paisyti JAV valdžios nuostatų, vokiečių reikalavimų ir pan. Pvz., negalima buvo gėrybių gauti mažesniau kaip 10,000 žmonių skaičiui, todėl norom nenorom teko prijungti ir šelpiti kitų tautybių žmones arba jau atvėsiusius lietuvius, kurių tarpe yra nemaža ir buvusių repatriantų, kartais vokiečių piliečių. Jie savo lietuvių demonstravo tik imdami iš Balfio gėrybes. Negalima buvo kai kur maisto pristatyti, tada reikėjo prašyti vietos karitatyvinės organizacijos tautos, o jų daviniai būdavo "liesesni".

Faktas tikras, kad Balfio gėrybių Vakarų Vokietijoje tekdo daugiau asmenų, negu yra gerų lietuvių, atvykstančių į lietuvių bės darbą. Tačiau tai buvo Balfui iš šalies primesta, dažnai privaloma būtinybė, dėl kurios tikrieji lietuviai neturėtų jaudintis, nes vienokiu ar kitokiu atveju jiems nebūtų tekę didesnės porcijos. Mat, tai draudė donatoriai, kurie nustatydavo šalpos normas duodami maistą. Savo pirkas už pinigus ar savo surinktas gėrybes Balfas dalino tik lietuviams. Dėl to mums priekaištaudavo gėrybių -- pinigų negaunantieji. Sunku visiems visad tikti.

Reikia pastebėti, kad geri Balfio darbai blogų lietuvių labiau nepagadino. Priešingai, jie visad prisimins, kad lietuviai turėjo dosnią ir pakantią širdį.

Labai greit didieji -- plačią mastu Balfio atlikti darbai Vakarų Vokietijoje bus istorija, bet lietuvių -- lietuviams šalpa dar ilgai nesustos, nes brolių vargo šauksmai pasiekia Balfą iš Lietuvos, SSSR, Lenkijos, Italijos, tojų pinigais.

Pietų Amerikos. Be abejonės, Balfas tęs šalpos darbus ir Vakarų Vokietijoje tik kitoje formoje, kuri bus panašesnė į lietuvių šalpą kituos kraštuos. Teks rūpų paketus siųsti individualiai ir tik tiems, kurie jų prašys, bus tinkamai atestuojami. Teks skirti ir pinigines pašalpas pagal individualius gerai atestuotus prašymus, bei talkinti dokumentacijos procesinorintiems atvykti į JAV.

Vasario 16 Gimnazija, kuriai

Balfas skyrė daug dėmesio, negalės būti užmiršta. Gal pavyks ir ateityje tų mokyklų nugabenti karts nuo karto didesnius kiekius gėrybių bei renti pinigais. Yra realių davinų, kad patį vokiečių vyriausybę sustiprins materialinę paramą tai mokyklai, nes yra užinteresuota tos mokyklos išlaikymu savais iškačiavimais.

Ar gimnazija, negaudama Balfio gėrybių, sugebės išlaikyti tą patį mokinių skaičių, kurių ir dabar mažoka, čia nenorėtų spėti. Gal geri mokytojai ir patrauks, išlaikys mokinius.

KUN. L. JANKUS,
Balfio Reikalų Vedėjas

Be žodžių...

NORINTIEMS IŠ LIETUVOS IŠSIKVIESTI SAVO ARTIMUOSIUS

Turintiems artimų giminių Lietuvoje ir norintiems juos atsikviesti į JAV rūpi, kaip gauti visas sovietų leidimas išvykti, be kurio JAV konsulas neduoda vizos įvažiuoti į JAV.

Prašymą leidimui iš sovietų okupacijos išvykti gali paduoti tik pats "sovietų pilietis". Jį priima vietos milicija (OVIR). Prašymo svarstymas trunka ilgai, jis keliauja iš vienos vietos į kitą ir dažniausia atsakymas būna neigiamas. Tačiau norintysis išvažiuoti gali savo prašymą vėl pakartoti. Prašantis išvykti paprastai turi pateikti iš JAV gautas notorizuotas pragyvenimo garantijas (formų galima gauti Balfio Centre). Tos garantijos vietoje vadinamos "vyzov" ir turi didelės reikšmės.

Atrodo, kad sovietai nedaro skirtumo, ar norintysis išvykti važiuoja pasisvečiuoti ar visai išvažiuoja. Specialūs ekskursantai, menininkai ir propagandistai, lengviau išvyksta, nes juos siunčia pati sovietų vyriausybė.

Norintieji atsikviesti artimuosius gimines iš Lietuvos į JAV, turi dar sudaryti specialų dokumentą (Form I-130) vietos (JAV) imigracijos įstaigoje. Tas formas irgi galima gauti Balfio. Šis dokumentas siunčiamas Amerikos ambasadai Maskvoje, o ambasada apie tokio dokumento gavimą ir įvažiavimo į JAV tvarką praneša užinteresuotajam asmeniui. Šitas JAV ambasados pranešimas kartais palengvina išgauti iš sovietų leidimą išvykti. Tą pačią procedūrą patartina vykdyti ir tada, kai iš sovietų teritorijos kviečiami buvę JAV piliečiai.

Jei sovietai leidžia kam išvykti į JAV, jie paprastai visus dokumentus ir pasą pasiunčia tiesiog JAV ambasadai Maskvoje. Ši paprastai užinteresuotąjį atvykti pirmą kartą į ambasadą, tikrina jo sveikatą, kelionpinigius ir kitus dokumentus. Jei viskas yra tvarkoje, uždeda ant sovietinio paso antspaudą -- vizą ir emigrantas keliauja. (Paprastai skrenda lėktuvu iš Maskvos. Kelionė vienam asmeniui kainuoja apie 350 dolerių).

Į talką atvežti gimines iš SSSR dažnai peršasi įvairūs advokatai, raštininkai, neva "kyšių davejai" ir panašiai. Juos samdant reikia būti labai atsargiems, nes galima labai lengvai prarasti daug pinigų ir nieko nelaimėti.

KUN. L. JANKUS

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

KOVO 24 D. Studentų ateitininkų seminaro paskaita "Romantiška ar racionali pažindra tautiškumą". Jaunimo Centre 7:30 v.v. Skaito A. Baronas ir R. Rudys.

KOVO 25 D. Šv. Pranciškaus Seserų Vienuolyno rėmėjų Chicago apskritys 35 metų jubilėjinis vakaras Brighton Parko parapijos salėje.

KOVO 25 D. Immigrant's Service League lietuvių komiteto koncertas Jaunimo centre.

KOVO 31 - Balandžio 8 d.d. A. L. Montessori Draugijos auklėjamosios ir mokslo priemonių bei vaikų darbų paroda Jaunimo Centre.

BALANDŽIO 1 D. ALK Moterų Sąjungos 20-os kuopos žaidimų vakaras Vyčių salėje 2 val. p.p. BALANDŽIO 1 D. Šv. Kazimiero Seserų Rėmėjų vėjus vakariene Marquette Parko parapijos salėje.

BALANDŽIO 1 D. Lietuviškosios jūrų skautijos 40-ties metų sukakties minėjimas Jaunimo Namuose. Ruošia Tėvų Komitetas.

BALANDŽIO 1, 7, 16 D.D. 1962 m. G. Verdi operos "Aida" pastatymai Marijos gimnazijos salėje.

BALANDŽIO 7 D. Studentų ateitininkų seminaro paskaita "Jaunimas ir lietuvių politikos veiksniai (nauda ir galimybės) Jaunimo Centre 7:30 v.v. Skaito Valdas Adamkavičius.

BALANDŽIO 8 D. Tėvų Marijonų bendradarbių metinis seimas, Marijonų salėje.

BALANDŽIO 8 D. Kun. S. Gaudžio 25-kių kunigystės metų minėjimo banketas Roselando parapijos salėje.

Erdvės uostas...

(Atkelta iš 1 psl.)

dideles užjūrių lėktuvų bazes. Dalį šios didelės operacijos Pan American perleido RCA kompanijai: tai raketų sekimo, žinių surinkimo bei užrašymo, instrumentacijos ir rezultatų įvertinimo fazės.

Flotilės raketų sekimo, gelbėjimo ir kitokių tiekimo laivų yra įjungta į šį milžinišką Pan American Airways tinklą. Karo laivynas ar aviacija, reikalui esant, suteikia dar daugiau specializuotą patarnavimą.

Optiniai instrumentai ir radaras atlieka tik mažą dalį skriejančios raketos sekimo. Apie 80 procentų informaciją ateina iš pačios raketos radijo bangomis. Šios, radijo bangomis ateinančios žinios, yra normaliai užrašomos magnetinėse juostose, kurios kartais bū-

na iki 10-ties mylių ilgio. Juostos vėliau yra "įgrojamos" į elektronines skaičiavimo mašinas, kurios tada suteikia inžinieriams visas informacijas.

Nors gal ir skamba kaip paradoksas, bet ir "nepasisekę" bandymai, duoda daug naudingų informacijų. Šiame bandymų darbe kiekvienas šovimas turi ką nors naujo patikrinti. Jei raketa susprogdina ore, gal nėra gerai, arba bent neatrodo gerai. Tačiau tai yra daug geriau, negu, sakykim, raketos susprogdymas ant mėnulio, besiruošiant kelionei atgal į žemę.

Iš įdomesnių projektų, pagal dabartinę Amerikos erdvės programą, planuojama išmesti 12-kos svarų sunkumo seismografinį aparatą ant mėnulio gal dar šiais metais. Šis projektas yra vadinamas "kietas" nusileidimas ant mėnulio. "Minkštas" nusileidimas ant mėnulio planuojamas

Chicagietis inž. Juozas Sabas, su šeima atostogaujantis Floridoje, prie raketų bandymo centro laboratorijos, kurios priekyje išstatyti įvairių didžiųjų raketų modeliai.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

PARAMA

MIDWEST

MAISTO ir LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 West 69 St.

Marquette Parke

Telef. RE 7-1731

SAV. J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. ASBACH URALT 5th. 4.79
 2. MARTEL 3 star Cognac 5th. 5.39
 3. WHITE HORSE SCOTCH WHISKY 5th. 4.98
 4. MARTINI or MANHATTAN KVORTA ... 5th. 2.98
 5. CANADIAN WHISKY 8 metų senumo 5th. 3.98
 6. DUJARDIN GERMAN BRANDY 5th. 5.29
 7. LONDON DRY GIN 80 proof KVORTA 5th. 3.59
 8. KRON-BRANNVIN AQUAVIT 5th. 3.98
 9. IMPORT. PRANC. LIKERIAI 5th. 2.98
 10. KIJAFA vynas 5th. 1.75
 11. BORDEAUX pranc. vynai ... 5th. .98
- Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanaskas, Pres.

DIRVA

- THE FIELD -

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
Henderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Balys Gaidžiūnas ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, J. Čiuberkis, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Reikia darbų, kurie mus pajudintų

Jei dirbi, esi sveikas, ir pats neprasimanai kokių staigmenų, tai šio krašto sotus ir patogus gyvenimas, slenkanti be didesnių šuolių aukštyn ar žemyn. Ir taip slinkdamas, tas gyvenimas taip miguančiai veikia, kad dažnam tikrai darosi smagu tik sau gyventi, nesidomint kas už tavo sodybos tvorą darosi.

O ką jau tada kalbėti apie įvykius tenai toli, anapus vandenų, toli nuo tavo namų ir Amerikos krantų. Tu, apie tai nelauždamas galvos, kasdien eini į darbą, sutinki tokių pat polinkių draugus, grįžęs ilgai sėdi prie televizijos žiūrėdamas raumenų jėgos demonstravimo ar šaudymo specialistų kovų, kad tave kiek padirgintų. Geresniu atveju tu eini į futbolo ar beisbolo rungtynes, pastoviai moki skolas už namą, automobilį, modernius apyvokos įrengimus.

Ir taip tu gyveni, kol vieną dieną, taip pat patogiai, pačiu brangiausiu automobiliu, tave neišsiveža graborius. Jis taip pat tave gražiai išdado, kad ir tavo paskutinės žemiškos kelionės palaikai kitų negasdintų, o praieitų "good time" stiliume.

Apie tokį amerikietiško gyvenimo būdą pasiskaitęs mano bičiulis Vokietijoje, man atsiųstame laiške klausia, "ar ir jūs jau taip pat gyvenate?" Ir, kai reikės į tą bičiulio laišką atsakyti, reikės rimtai pagalvoti, kad nė į vieną pusę neperdėčiau. Bet teisingai atsakant, optimizmui ir tokio gyvenimo stiliaus paneigimams, nedaug bus vietos.

Prisipažinkim, kad pro tą sotus ir patogaus gyvenimo aplinką mes jau daug ko matytino nebematome. Mes palengva pradedam toje aplinkoje pilnai įsipilietinti. Debesėliu slenkanti migla mus saldžiai migdo, nors iš seno įpratimo, kasdienos pareigas dar dauguma ir sugebam atlikti. Bet jau didesnių užsimojimų retėja. O be jų jau mes nebeturim jėgos iš naujo savąjį gyvenimą supurtyti, kam nors didesniai ryžtis, jėgas įtempti ir naujais laimėjimais pasidžiaugti.

Neseniai amerikietiško gyvenimo būdas iš pagrindų buvo pajudintas astronauto J. Glenn žygiu. Nors gal ir dabar dar daug kas nevisiškai įsisamonina erdvių užkariavimo pionierių aukojimosi, bet J. Glenn pavyzdys sukrėtė ir patraukė. Nekalbant jau apie tai, kad patraukė vyresnius, bet jis toli paliko paauglių garbintus "rock an' roll" ir "twist" kūrėjus ir tariamus jų didvyrius.

Reikia tik apgailestauti, kad astronautas J. Glenn, neturi laiko plačiau pavažinėti po JAV miestus, arčiau susitikti su paaugliais mokyklose ir iškilmių aikštėse. Jo mokėjimas į jaunuolius prakalbėti jiems suprantama kalba, sugebėjimas išaiškinti, o savo žygių patraukti, kad ateities didingiems laimėjimams reikia kitaip gyventi, negu dauguma dabar gyvena, turėtų ateičiai didžiulės ir neįkainuojamos vertės. Reikia laukti, kad tai bus pilnai suprata ir viskas padaryta, kad jaunimas pats kasdien pradėtų atskirti, kur yra tikri didvyriai, o ne jų kreivės vaizduotės padaras.

Lietuviškam gyvenime, nuolatos risdamiesi per tų pačių susirinkimų, vakarėlių, šabloninių iškilmių šventes, mes taip pat pradedam arba snausti arba didingumų užsimojimų išsiilgti. Mums taip pat reikia žygių, kurie mus sukrėtų ir patrauktų.

Ir jų reikia ne už pusmečio ar metų, bet reikia tuoj, nes patogaus, sotus ir nerūpestingo amerikietiško gyvenimo būdas jau pradeda mus apimti. Į vienų namus jau jis yra atėjęs ir tokių namų gyventojus mes tik retkarčiais lietuvių susiburimuose tematom. Į kitų namus jis dar tik iki slenkio tūra prisiartinęs, bet nieko nedarant, tikrai jis ir įsigyvens.

B. G.

GROTESKAS PARAŠYTAS SAU PAČIAM

Ponas ar ponija O. A. kovo 7 d., laiškų skyriuje, tarp kit ko rašo, kad "veikiančio Chicagoje Montesori židinio sugalvota priemonė lietuviškos pa laikymui sugrąžinti senovės pagoniškas šventes ir papročius, vietoje krikščionių, neišlaiko kritikos" ir kad "tiesiog groteskiškai atrodo sumanymas šventi saulės kulto šventę mūsų erdvės užkariavimo amžiuje", kada pakilęs žmogus į erdvės matą net tris saulėtekis ir saulėlydžius per keletą valandų.

Gal ne tiek groteskiškai atro-

do pastangos ieškoti naujų šaltinių lietuvių bei gaivinti, kiek groteskiškai skamba O. A. komentarai. 16 amžiuje kai kam groteskiškai atrodė Giordano Bruno mokslas apie visatos santvarką, ir už tai jis buvo sudegintas ant laužo, lygiai kaip kai kam groteskiškai atrodė ir 17 amž. Lietuvoje "raganos" ir "raganiai", kurie irgi pleškėjo ant laužų. Susidaro įspūdis, kad O. A. irgi priklauso prie tų veiksmų, kuriems bet kokios naujovės atrodė groteskiškos. Jei O. A. turėtų pakankamai tvirtą ranką, tur būt, ir jis supleškintų Montesori židinį, nes, jo žodžiais tariant, "prie visų moderniškojo amžiaus patogumų siekti įvesti į krikščioniškas Kalėdų šventes pagonišką elementą, reikėtų padaryti iš jų tik parodiją". Tai gi, naudokimės moderniais patogumais, važinėkime automobiliais, skraidykime raketomis pirkime maistą marketuose, bet nemėginkime įvesti lietuviško elemento į Kalėdų švenčių papročius, nes tai yra tabu, nes tai

BARANAUSKAS, LAUCIUS

IR AISTIS Nauji Romuvos leidiniai

"Tvirtas griūna, silpnas kelias" — kadaise savo eilėse pasakė Maironis. Panašių pavojų pasitaiko ir mūsų grožinės literatūros leidyboje. Kai beveik visos iškilesnės ir skambesnės vardų turėjusios knygų leidyklos (išskyrus Liet. Enciklopedijos leidyklą) jau kuris laikas nerodo jokių gyvybės ženklų, nes JAV lietuviui savų autorių knyga pasidaro atliekama prekė, tai, štai, New Yorke gimė leidykla Romuva, kurios prieky stovi tikrai drąsus ir idealų kupinas vyras Jonas G a l m i n a s.

Per trumpą laiką Romuva išleido tris solidžius leidinius — Ant. Baranausko Anykščių šilėlių, Stasio Lauciaus satyrinę poemą Respubliką ir poeto Jono Aisčio Poeziją. Žinote, tų gražių ir skoningai išleistų poezijos knygų pasirodymas mūsų suprozėjusiame, sumedžiagėjusiame gyvenime yra ne eilinė apraiška, o tikra sensacija. Kad sensacija neliktų tik trumpas ir laikinis įspūdis, seserys ir broliai lietuviai turėtų nors truputį pasistengti, sudarydami pagrindą, kad Jono Galmino darbai išsilaikytų nors kiek ilgesnį laiką.

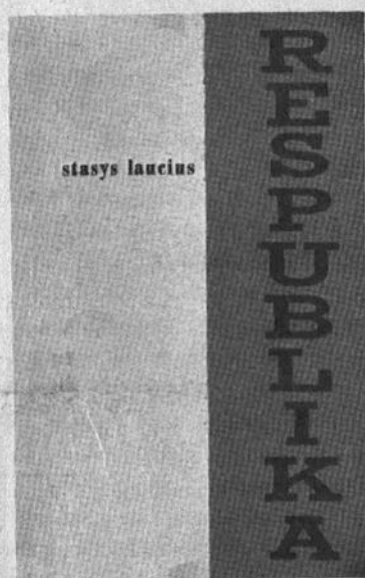
Romuva, kreipdamosi į mielas tautietes ir tautiečius, savo laiške teisingai pastebi: "Nepasišauta, einant į lietuviškų knygų leidyklą, susikrauti daug milijonų. Norėta tapti tik lyg V. Kudirkos tiltu, jungiančiu lietuvių kūrėją su lietuvių skaitytoju, paskleidžiant lietuvišką spausdintą žodį kuo plačiausiai. Tikimasi, kad ir lietuvių kūrybinis genijus, ir lietuvių meilė savai knygai nėra visai išblėsę".

Jeigu žmogus savo tariaimu žodžiu netikėtų, tai ar jis imtųsi darbo, kurį dirbant milijonus galima iš-

leisti, bet nesusikrauti? Lietuviškasis gyvenimas kartais būna gražus ir prasmingas tik dėlto, kad vis dar mūsų tarpe atsiranda knygnešių ir panašaus veikdo idealistų...

Kalbėdami apie leidyklos Romuvos optimizmą, liečiantį liet. kūrybinį genijų ir liet. meilę savo knygai, gal jau metas būtų tuos du polius perskirti. Lietuvių kūrybinį genijų šiuo atveju sudaro rašytojai. JAV Lietuva tiek rašytojų dar niekad neturėjo ir vargu kada nors turės ju tokį didelį kiekį ir su tokiu kūrybiniam darbui pasiruošimu bei pajėgumu.

Dabarties ženklai rodo, kad turėsime ypač daug inžinierių, nemažą būrį gydytojų, apstą buhalterijų, šiek tiek kunigų ir vienuolių, bet labai nedaug rašto žmonių, kuriems rūpėtų liet. grožinės literatūros ugdymas. Atseit, konvencionaliai tariant, dabartinė mūsų dailiojo žodžio sunkioji artilerija galėtų nemenkas tvirtoves užkariauti, bet... jau prigyvenom tokį laiką, kai JAV nebėr kam liet. grožinės literatūros veikalų leisti.

Kartais mane ima baimė, kad nepamenu pluoštus meniška vertingų rankraščių sugraus pelės ir dulkės, jei mūsų dvasia nesusipindės kokia nors stebuklinga šviesa. Taigi, nors ir labai nesmagu, lietuvių meilė savai knygai šiuo metu yra tikrai nepatikimas pinigas. Istoringis prakeikimas — nesidomėti savo kultūros kūryba ir jos palaikymu — mus atsvijo ir į Ameriką. Doleris pinigas, o liet. knyga, anot Pulgio Andriusio, neverta ir degtinės butelio...

Kai šitokiam niūriame fone atsiranda Jonas Galminas ir jo Romuva, ar tai nėra sensacija? Ar tai nėra vaizgantis pragiedrulus? Apie kiekvieną Romuvos išleistą knygą reikėtų atskiru rašiniu kalbėti, jos tikrai to nusipelnė, bet šį kartą pasidalinkim nors informacija.

Ant. Baranausko Anykščių šilėlių, tą klasikinę ir puikią, hegzametru sukurta, poemą J. Galminas išleido liuksusine laida. Knygą smagu rankose laikyti ir ne sarmata ją kitiems parodyti. Leidinį dailiai iliustravo dail. Pr. Lapė. Jei būtų leista, pasakyčiau, kad iliustracijos atitinka dailininko pavardę. Pr. Lapė, matyt, gerai pažįsta girias ir šilus, net atskirų medžių šakeles. Greta Baranausko poezijos dail. Lapės iliustracijos yra nauja šių knygų meninė vertybė. Be to, leidinys aprūpintas V. Mariūno straipsniu, jautriai apibūdinančiu Anykščių šilėlio literatūrinį grožį, o taip pat J. Brazaičio kruopščiai paruoštu žodynėliu. Anykščių šilėlio kaina 5 dol.

Grupė Ritos ansamblio, iš New Jersey, dainininkų.

V. Maželio nuotrauka

Stasys Laucius, iš seno pažįstamas humoristikos ir satyrų rašytojas, šį kartą duoda stamboką satyrinę poemą Respubliką. Poemoje rasim nemažą savo tautinės dalios atspindžių, išgyventų ir gyvenamų aktualijų. Realistinės satyros mėgėjai Respublikoj ras kuo pasidžiaugti. St. Lauciaus poemą Romuva išleido tikrai skoningai ir ją parduoda tik už 1 dol. ir 50 centų.

Jono Aisčio Poeziją šiose knygose aprėpia visą jo eilinuotą kūrybą. Jauni būdami, daugelis Aisčio poeziją mylėjo ir ją graibstė. Nemažai tų žmonių dabar gyvena Amerikoje, todėl nemanysiu, jog šiuo atveju poetui būtų reikalinga vizitinė kortelė. Romuvos išleistoje Jono Aisčio Poezijoje telpa visi posmai, kurie tebeskamuoja mūsų širdyse. Knyga didelė — 420 puslapių, papuosta dail. V. K. Jonyno apianku. Jos kaina — 6 doleriai, o jos literatūrinė vertė pinigų neįvertinama. Esu tikras, bus turtingesni kiekvienai lietuviškai namai, kuriuose rasim Romuvos iš-

leista J. Aisčio Poeziją.

Tai tiek tuo tarpu žodelių apie tos naujos leidyklos išleistas liet. grožinės literatūros knygas. Indėlis didelės ir daug sveriantis. Jei kada pagausiu laisvės valandą, pabandyčiau atskirai apie vieną kitą pakalbėti, nors kiek giliau į jų lapus pažvelgti.

Romuvos adresas: 507 5th Ave. (3rd Floor), New York 17, N. Y. St. S.

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBASKAS, sekretorius

Bishop 2-1397

Žvilgsniai

RAIMUNDAS MIEŽELIS

APYSKAITA, KURIĄ VISI SVEIKINTŲ

Jei šių metų pradžioje lietuvių spaudai būtų buvęs duota žemiau minimų darbų apyskaita, kiekvienas laikraštis ją būtų įdėjęs į pirmuosius puslapius. Kiekvienas lietuvis, tos organizacijos vadovas, būtų laikęs atlikusiais uždėtus pareigas ir su pasigėrėjimu sveikinęs. Be abejo, ir lietuviškieji reikalai tarptautinėje plotmėje, būtų atsisostoję ant daug tvirtesnių kojų.

DEŠIMTIES METŲ (1951 - 1961) APYSKAITA

Per tą laikotarpį šios sumos buvo paskirtos darbams, kurie jau įvykdyti:

\$20,000,00 -- Informacinei -- istorinei knygai apie Lietuvą anglų kalba. Išleista 1953 m.

\$10,000,00 -- Mažesnės apimties informacinėms -- istorinėms knygoms apie Lietuvą prancūzų ir ispanų kalbomis. Išleista prancūzų kalba 1955 m., ispanų -- 1957 m.

\$15,000,00 -- Lietuvos sienų išsamiai studijai anglų kalba. Išleista 1954 m.

\$10,000,00 -- Lituanus žurnalo sustiprinimui. Įreikta 1955 m.

\$10,000,00 -- Lietuvos pagrindinio partizaninio judėjimo išsamiai apžvelgiant studijai anglų kalba. Išleista 1956 m.

\$10,000,00 -- Lietuvos okupacijos neteisėtumą tarptautinės teisės ir politinių mokslų švietose išryškinančiai knygai anglų kalba. Išleista 1958 m.

\$15,000,00 -- Reprezentaciniam Lietuvos dailės leidiniui anglų, prancūzų, ispanų kalbomis. Išleista 1960 m.

\$10,000,00 -- Scenarijų paruošimui filmui apie Lietuvą anglų kalba. Išleista 1961 m.

Sakote tai fantazijos kūrinys? Kaip buvo galima atlikti tokius darbus? Juk tame dešimtmetyje neveikė jokie milijoniniai fondai ir neturėjome dosnių mecenatų.

Tai tiesa. Bet tiesa ir tai, kaip laikraščiai neseniai paskelbė, jog Amerikos Lietuvių Tarybos sekretoriato ir informacijos tarnybos išlaikymui, per metus išleista 10,000 dolerių. O 100,000 dolerių susidaro per pereitą dešimtmetį...

Tai gi ne fantazija...

PARTIZANŲ KOVOS GINTARO KRANTE

Atsitiktinai teko į rankas paimti propagandinį lapelį, kuriame Voyages Press leidykla (35 West 75th Street, New York 23, N. Y.) skelbia leidžianti knygą apie partizanų kovas Lietuvoje: "Guerrilla Warfare on the Amber Coast" ("Partizanų kovos ant gintaro kranto"). Knygoje, anot propagandinio lapelio, aprašomi Sovietų Sąjungos ciniški diplomatiniai žygiai prieš okupaciją bei Lietuvos pogrindžio rezistenciją prieš sovietus.

Knygos autorius yra laisvės kovotojas, naudojās K. V. Tauro slapyvardį. Dalis šios knygos yra pagrįsta J. Lukšos (Daumanto

-Skrajūno-Miškinio) pasakojimais. Knygai įvadą yra parašęs Leo Cherne, žinomas autorius, ekonomistas, šiuo metu einas Research Institute of America direktoriaus bei International Rescue Committee (padėjusio ne vienam lietuviui) Direktorių tarybos pirmininko pareigas.

Idėja išleisti anglų kalba knygą apie rezistenciją Lietuvoje yra daugiau negu sveikintina. Jeigu tokia knyga išpopuliarėtų, ji atliktų nepaprastai svarbų uždavinį, paskleisdama faktą, kad Lietuvoje vyko aktyvus partizaninis pasipriešinimas nuo 1944 net iki 1952 metų. Pasipriešinimas, kurį sunaikino tik laikas, o ne sovietų karo mašina.

Ypatingai svarbu, kad tokia knyga būtų parašyta gerai, įdomiai, duotų nesugriaujamus faktus, būtų įtikinanti ir vystytų politiniai sąmoningas mintis.

Lietuviškoje spaudoje neteko rasti daugiau žinių apie šią knygą. Nežinia, ar bet kuris lietuviškasis veiksnys, ar jų atskirai pareigūnai (Laisvės Komitetas, diplomatai, ALTas, LNT ar Vilkas) yra susipažinę su knygos turiniu ir autoriaumi.

Reikia tikėti, kad autorius yra atsakingas asmuo ir tai yra atlikęs. Teisiniai, žinoma niekas, negali kam nors įsakyti rašyti ar nerašyti vienokią ar kitokią knygą, bet šiuo atveju, kada liečiama tokia svarbi tema, autorius turi jausti moralinę atsakomybę, savo darbą jungti su visos išsivijios politinėmis aspiracijomis.

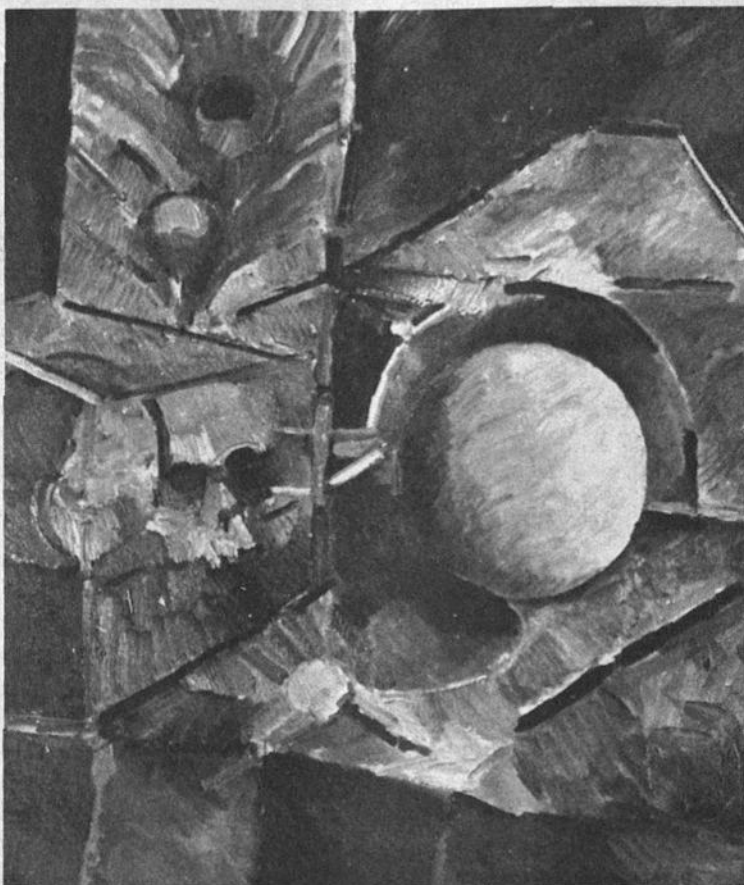
Būtų miela išgirsti autoriaus (ar jo įgaliotų asmenų) pasisakymą lietuviškoje spaudoje.

MUILO BURBULŲ PŪTIMAS

Vasario mėn. 23 dienos Drauge įdėta fotostatinė nuotrauka Chicagos miesto burmistro Richard J. Daley laiško K. Žirguliui, kuriuo padėkojama už pasiūlymą parinkti demokratų partijos kandidatą į teisėjus advokatą Charles P. Kal ir pareiškiant, jog šią rekomendaciją Daley perduos demokratų partijos nominacijų komiteitui.

Laiškas mandagus ir malonus, bet skaitytojui visai neaišku, kok to laiško lietuviškoje spaudoje paskelbimo tikslas. Jame nėra jokio užtikrinimo, kad Daley remia P. Kal kandidatūrą.

Čia tegalime prisiminti, ką žinomas Chicagos kolumnistas John Dreiske rašė Chicago Sun Times, 1961 metų balandžio 17 dieną kai lietuviai demokratų bandė rekomenduoti Aleksandrą Kumską į Cook County Board narius (mirus jo nariui Daniel Ryan): "Mažumoje yra tautinės grupės, ieškančios šios garbės vienam iš savo narių. Lietuviai nori, kad Daley paskirtų Aleksandrą G. Kumską. Italai norės kito asmens. Šie petijcijų rašėjos bus mandagiai išklausti, bus prieita prie vieningos nuomonės, jog šiekandidat turi išskirtinas kvalifikacijas. Ir tada Daley paskirs ką nors kitą..."

V. O. Virkau

Tautybė paukščių narvelyje

Komantary, manau, nereikia. Ponas A. Kumskis, žinoma, nebuvo paskirtas...

Nenorėčiau, kad būčiau supras tas skelbias, jog lietuviai neturėtų veržtis į politinį Amerikos gyvenimą. Tai tikrai reikalingas ir mums naudingas uždavins. Tačiau nereikia iš anksto pradėti pūsti muilo burbulus, arba veržtis į aukštas pozicijas, (Tereikia priminti A. Rudžio fiaskinį bandymą kandidatuoti tiesiai į JAV kongresą -- Atstovų rūmus).

Lietuviai turėtų pradėti nuo pačios apačios. Pirmą sudaryti platų darbščių "precinkt" kapitonių skaičių, po to lietuviškuose "warduose" įsijungti į jų darbą ir išrinkti lietuvių "ward committeemen". O tada būtų galima pagalvoti apie kandidatatus aukštesnė miesto valdžios pozicijoms arba į valstijų kongresus. To pasiekus, galėtume bandyti planuoti apie kandidatatus į JAV Kongresą.

Grįžtant prie K. Žirgulių paskelbto laiško tegalime priminti lietuvišką patarlę: "Per tvorą neperšokęs, nesakyk op."

REFORMŲ BELAUKIANT

Draugas vedamieji paskutiniuoju laiku buvo labai karingi. Tai pirmą kartą, kad laikraštis, kurio vyriausio redaktorius yra Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas Leonardas Šimutis, pasisakė aiškiai ir griežtai už reformas ALTe.

Reikia viltis, kad tai nebus mūsų dešiniojo sparno tik šio momento žaidimas, vėliau savo siaurų interesų dėliai pamirštas, kaip ne vieną kartą jau yra padarę lietuviškajame gyvenime krikščionys demokratai.

Pagrind tokiems įtarimams duoda faktas, kad vėliausiuose vedamuose jau lyg ir jaučiama mintis, kad nebūtina reikty bandyti praveisti reformas ALTe. Užtektų, kad nusikaltusius narius atšauktų savo srovės (šiuo atveju atrodo tekalbama apie socialistus ir dr. P. Grigaitį).

ALTas tačiau reikalingas daug gilesnės reformos, kad pajęgtų tinkamai atstovauti lietuviškosios visuomenės interesus. Sąlygos tokioms reformoms šiuo metu yra susidariusios labai palankios. Svarbu tik, kad reformų šalininkai tuojau paruoštų konkrečius efektyvius ir realius reformos planus, veikty tvirtai ir toliau kaip iki šiol neišsiveltų į smulkas pobūdžio asmeninius ginčus.

VYTAUTO VIRKAU DAILĖS PARODA

Vytauto O. Virkau dailės darbų paroda ruošama gegužės mėn. 12 d. Chicagos Savings and Loan Association Meno Galerijoje.

Tapytojas ir grafikas Vytautas O. Virkau yra gimęs 1930 m. Šiauliuose. Mokėsi Chicagos universitete ir Chicagos Meno Institute, kurio grafikos skyriuje gavo magistro laipsnį 1956 m.

Dalyvavęs visoje eilėje meno parodų, o Chicagos lietuviams geriausiai pažįstamas iš paruoštų dekoracijų dramos ir operos pastatymams. Ilustravo žurnalą "Chicago Review" lietuviš-

kas knygas (J. Meko "Gėlių kalbėjimas", K. Ostrausko "Kanarėlė") ir jo rankose yra žurnalo "Metmenys" dailės priežiūra.

Vytauto O. Virkau darbai tuojau patraukia akį savo savytumu ir drąsumu. Mėgsta tamsias spalvas. Kūriniai daugumoje abstraktiniai.

Apie Vytautą O. Virkau "Metmenų" antrame numeryje, kurio viršelį ir daugumą dailės darbų sudaro jo kūriniai, sakoma: "...naudoja abstrakčias formas savo subjektyviam pasauliui išreikšti. Subjektyvumas yra pagrindinis jo kūrybos bruožas."

RESPUBLIKONAI BE VILČIŲ LAIMĖTI

Respublikonų partijos sluoksniuose šiuo metu vyrauja savotiškas pesimizmas. Ateinančio rudens rinkimuose nesitikima laimėti daugiau vietų kongrese arba gubernatūroje. Pačioje partijoje jaučiasi stoka susiklijavimo. Įvairios frakcijos kovoja tarp savęs smarkiau, negu normaliai.

Apie galimus respublikonų prezidentinius kandidatus 1964 metais kursuoja maždaug tokios nuomonės:

NIXON -- nėra užtikrinimo, kad tikrai turėtų nominacijas savo kišenėje, net jeigu ir bus šį rudenį išrinktas Kalifornijos gubernatoriumi. Jo bičiuliai sako, kad jis norės praleisti 1964 metų rinkimus ir bandys nominaciją gauti 1968 metais.

ROCKEFELLER -- šiuo metu yra abejotinas kandidatas, ypač jei po skyrybų sugalvotų vėl vesti. Net spėjama, kad tai gali pakenkti jo galimybėms New Yorke (nors iš kitos pusės išsiskyręs Adlai Stevenson dukart buvo demokratų nominuotas).

GOLDWATER -- jomarkėkyla į viršų, daug kur kviečiamas kaip respublikonų kalbėtojas. Geros galimybės, kad jis bus viceprezidentinis kandidatas 1964 metais.

ROMNEY -- turi galimybių, bet šį rudenį turės sunkią kovą Michigano valstijoje prieš W. Reuther bei jo UAW (automobilių darbininkų uniją) ir net su užkietėjusiais respublikonų partijos konservatoriais, kurie Romney laiko "grinorium" politikoje ir nevisai tikru respublikonu.

Susidaro bendra išvada, kad nėra nei vieno ryškiai išsiskyrusio kandidato. Bijomasi, kad šių metų vidinės kovos gali užsitęsti iki 1964 metų, tuo sudarydamos nelabai viliojančias perspektyvas būti nominuotu kovai prieš Kennedy.

TWISTĄ PAMĖGO IR SENIMAS...

Neabejotinai žodis "twist" yra pažįstamas daugumai skaitytojų. Tai naujas žodis, prasidėjęs New Yorko mieste esančiame restorane "Peppermint Lounge" ir žaibo greitumu paplitęs visoje Amerikoje.

Šio metu abu partneriai stovi gan atokiai vienas nuo kito, ir pagal taktą, siubuoja apatinę liemens dalį ir kojas į šonus. To žokio populiarumas yra ste-

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ METINIS SUSIRINKIMAS

Toronto žiemos mėnesiai yra įvairių sueigų, svarstymų, planavimų ir nutarimų metas. Nėra savaitgalio, kad kas nors nebūtų daroma. Vis tai rūpesčiai, kuriais gyvena mūsų kultūrininkai bei visuomenininkai. Juk jeigu ne visokie kvietimai ir įsipa-

reigojimai, tikrai žmogus galėtų galbūt ir ilgiau pamiegoti, ir su kaimynu po kokią vieną kitą "haibolą" sau pasivilyti, bet čia, žiūrėk, koks nors visuomeninis darbas ima ir pakiša koją. Įpratusiam būti pareigingu, kad ir eliniam nariui, niekaip negalima susigyventi su mintimis, kurios dažnais atvejais sukelia visokiausių pagundų.

Stebėdamas Lietuvių Namų dalininkų metinį susirinkimą, kuris įvyko kovo 11 d. savoje patalpoje, susidariau nuomone, kad metai iš metų vis daugiau ir daugiau atsiranda pavargusių, iškrintančių iš visuomeninės rinkuotės. Lietuvių Namų dalininkų šeima yra nemaža, siekianti netoli 600, tačiau kiekvienais metais skaičius narių lankančių susirinkimus vis mažėja. Dage-

lis numoja ranka ir pasako, kaip, girdi, padarys, taip bus gerai. Pirmininkui S. Baneliui pradėjus susirinkimą, buvo tuojau pat sudarytas prezidiumas, į kurį įėjo: dr. J. Kaškelis -- pirmininku ir L. Adomavičius -- sekretorium.

Praeito susirinkimo protokolą skaitė V. Petrakis, kuris priimtas be pakeitimų. Valdybos vardu pranešimą padarė pirm. S. Banelis. Jis pažymėjo, kad paskutiniai metai buvę gana sunkūs, nes buvę daroma nemažų sunkumų gauti gėralų leidimus. Tati atsiliepė patalpų išnuomavimą vestuvėms ir kitokio pobūdžio parengimams. Tuos pačius sunkumus išgyveno ir kitos etninės grupės, panašiai kaip ir mes, eksploatuodamos turimus namus.

Užtrukę apie porą mėnesių varžymai sudarę nemažai nuostolių ir reikėję pertvarkyti administracines išlaidas. Nežiūrint visų susitrukdyimų vis tik buvę išmokėta skolos dengimo sąskaiton 1,500 dol. ir remonto darbams išleista 700 dol. Šiuo

metu namai dar turi neišmokėtų skolų 16,300 dol.

Šėrų vajus davęs 50 naujų šėrininkų ir per LN užsisakė 80 asmenų alyvą. Alyvos ėmėjai užsisakydami alyvą per LN daug galėtų palengvinti skolų numokėjimą. Reikėtų kiekvienam tai įsidėmėti ir įsijungti į tą akciją, kuri duotų pelną Lietuvių Namams ir stiprintų lietuvišką veiklą. Saviems padėti yra daugelis būdų bei priemonių, tik jas visas galimai daugiau turėtume išnaudoti.

Pažymėtinas praėjusių metų veiklos įvykis, tai LN dešimtmėčio sukakties paruošimas, kuris gražiai pavyko ir davė apie 300 dol. pelno. Šiai sukakčiai atžymėti buvo išleista leidinėlis.

Lietuvių Namų balansas 1961 metų gruodžio 31 d. buvo \$48,802.37. Ateinančiais metais numatoma turėti pajamų \$15,900.00 ir išlaidų vienu tūkstančiu mažiau.

1961 metų turėtas pelnas \$975.79 buvo paskirstytas šiaip: 4% -- dividendams, kas sudaro \$39.09 ir likusioji suma \$136.70 numatyta atsargos kapitalui papildyti.

Kaip ankstyvesniais metais, taip ir šiame susirinkime buvo keliamas naujų namų įsigijimo klausimas, kurie turėtų būti erdvesni ir labiau galėtų atitikti mūsų kolonijos reikalavimus. Greta šio, lygiagrečiai buvo keliamas ir vasaros poilsio vietos įsigijimas už miesto ribų. Tai vis gražūs sumanymai, kurie laikas nuo laiko prisimenami, iš ankstyvesnės metinių susirinkimų datos perkiami į vėlesnę, kad susirinkusieji nors tą trumpą akimirką galėtų pasidžiaugti kaip artimos ateities laimėjimais.

Į naują valdybą slaptu balsavimu išrinkta: J. Strazdas, dr. J. Kaškelis, E. Jurkevičienė, P. Lelis, K. Dalinda ir J. R. Simanavičius.

Revizijos komisijon įėjo renkant pusiau slaptai: L. Adomavičius, V. Bačėnas ir A. Statulevičius.

Kiek plačiau pakalbėjus šėrų, alyvos, bibliotekos ir jai didesnių lėšų skyrimo klausimais susirinkimas buvo baigtas.

P.B.

Kas Dirvos neskaito
- daug nustoja!

J.S.AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
1254 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Dienos telef.: HE 1-6352 Nakties tel.: LI 1-4611

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

V. O. Virkau

Prisikėlimas

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **Dr. Antanas ir Vladė Butkai**, Dirvos bendradarbiai, neseniai dar gyvenę N. Zelandijoje, o dabar dirbą Annapolyje, Md., praėjusį savaitgalį su šeima, sūnum Gediminu ir dukterim Rūta, viešėjo pas Gaidžiūnus, susitiko su daugeliu senų pažįstamų ir apžiūrėjo Clevelando įdomesnes vietas.

• **Clevelando Ramovėnų metinis susirinkimas** įvyks kovo 25 d., 12 val. (sekmadienį), Lietuvių salėje.

Darbotvarkėje: skyriaus valdyba patieks metinę veiklos apyskaitą, revizijos komisija patieks aktą, diskusijos dėl duotų pranešimų ir revizijos komisijos akto, naujos valdybos ir revizijos komisijos rinkimai ir kt.

Skyriaus ramovėnai prašomi būtinai atsilankyti ir nesivėlinti.

• **Naujosios parapijos salėje**, koncerto metu buvo sumainyti paltai. Lengvą, pilkos spalvos galima atsimti skambinant telefonu IV 1-4909.

• **Lietuvos partizanų kovų dainos**, išleistos Lietuvos Nepriklausomybės Fondo, jau gautos iš rišyklos. Clevelande jas galima gauti pas Vytautą Stuogį — 1198 East 84 St., tel. SW 5-4676; Marijų Blyną — 6823 Bayliss Ave. telef. 361-8165; Vladą Ramanauską — 18310 Marcella Rd., telef. IV 1-6700 ir Dirvoje.

Tuoja po lietuviškos sumos, kovo 11 d. minia žmonių skubėjo į lietuvių salę stebėti iškilmingo mugės atidarymo.

Viršutinėje salėje viskas buvo paruošta. Išsirikiavę skautės ir skautai laukė svečių. Tuntininkė ps. A. Balašaitienė, pastebėjusi, kad jau salė prisipildė židrovų, pradėjo iškilmes. Pirmiausia tuntininkė pasveikino visus susirinkusius ir perskaitė sveikinimą iš vyriausios skautininkės v. s. O. Zailskienės, Jaun. skautė R. Jokubaitytė, labai gražiai ir jautriai, pasakė skautų himną. Buvusi tuntininkė s. M. Kižienė įteikė pažangumo medalius jaun. skautei R. Jokubaitytei ir skautei I. Navickaitėi. Šie pakėlimai buvo padaryti vyriausiai skautininkei lankantis Clevelande pernai rudenį, bet tik patys medaliai šią progą buvo gauti. Šios dvi skautės pernai vasaros stovykloje pasižymėjo darbštumu, o ypatingai dainų konkurse, pralenkdamos visas kitas. Svečiams nekantraujant tuntininkė pakvietė S. Barzduką per-

• **Jonas Kazlauskas** pajamų mokesčius (Income Tax) pildo Dirvos patalpose kiekvieną šeštadienį nuo 9 val. iki 1 val. po pietų arba pagal susitarimą telefonu RE 1-7222.

• **Geras dviejų šeimų namas**, su dideliu sklypu ir garažais. (6 ir 5 kamb.). Šaukti: M. Blynas, Olszens Realty — HE 1-8726. Namų tel. 361-8165.

• **Išnuomojamas 3 kamb. butas** su vonia suaugusiems. Mėnesiui, su šildymu, \$35.00. Kreiptis telefonu UT 1-8258. (33)

Mugėje buvo didžiausias skanumynų pasirinkimas, tad nelengva buvo apsispręsti, kurio torto prašyti. Nuotraukoje dr. N. Juškėnienė ir E. Sponienė prie tortų stalo.

G. Juškėno nuotrauka

Šeštoji Kaziuko mugė Clevelande

LB Tarybos pirm. S. Barzdukas atidaro Kaziuko mugę Clevelande. Šalia stovi skautės: D. Kavaliūnaitė ir D. Zilytė.

J. Garlos nuotrauka

kirpti žaliąjį kaspiną, kuris iki šiol skyrė mugę nuo svečių. Prieš perkerpant kaspiną S. Barzdukas pasirašė į garbės svečių knygą ir pasakė gražų žodį.

Iš viso salėje buvo aštuoni vienetai stalai, skaučių parodėlės stalias ir salės gale, ant balkonėlio, Pilėnų skautų tuntas buvo įsirengęs savo parodėlę.

Visus dalyvaujančius linksmينو s. B. Rekaus tvarkoma muzika.

Apatinėje salėje vyko taip pat didelis judėjimas. Tėvų komitetų rūpesčiu nuo skaučių pečių buvo atimtas didelis darbas. Čia svečiai vaišinosi lietuviškais pietumis, ragavo skanius tortus ir kitokius saldumynus. Didelį vir-

tuvės atsakomąjį darbą turėjo skaučių tėvų komiteto pirmininkė O. Jokubaitienė.

Valgytojų buvo daugiau negutikėtasi. 26 turtai taip greitai dingę nuo saldumynų stalo, kad net pačios šeimininkės stebėjosi. Atrodo, mugė kasmet vis daugiau padidinama ir vis neužtenkama.

I popietę atvyko viešnių ir svečių sveikintučių. Buvo amerikietės skautės iš Šv. Onos parapijos, kurios reprezentavo Lietuvą surengdamos parodėlę skaučių susiartinimo šventėje vasario 22 d. Atvyko lenkės, ukrainietės ir ukrainiečiai skautai ir viena vengrė, Mrs. A. Dietrich, kuri yra visų kitataučių skaučių pirmininkė Amerikoje.

5:00 val. p.p. -- tuntininkė pra-

Neringos tuntininkė ps. A. Balašaitienė, atidarant mugę, kalba į svečius. Šalia stovi sktn. M. Kižienė, vyr. skautės A. Gelažytė ir J. Gailiūšytė ir Pilėnų tuntininkas vyr. sktn. Pr. Karalius.

G. Juškėno nuotrauka

Kaziuko mugėje Clevelande vyresnių skaučių stalias, savo gražiais rankdarbiais, daugiausiai patraukęs svečių dėmesį. Prie stalo iš kairės: G. Garlaitė, N. Garlaitė, E. Šenbergaitė, A. Gelažytė, R. Besperaitytė, N. Gelažytė, I. Besperaitytė.

J. Garlos nuotrauka

SOCIALINIS DRAUDIMAS

JONAS ŠOLIŪNAS

PASTABOS DĖL TĖVŲ PENSIJŲ

KLAUSIMAS: Prašau neatsakyti paaiškinti apie sąlygas bei galimybes tėvų pensijoms gauti.

Mūsų šeima (ši kraštą atvyko 1950 metais ir mudu su vyru tais metais įsigijome krautuvę. Nuo 1951 m. mokėjome socialinio draudimo mokesčius abu, nes krautuvė buvo registruota abiejų vardu. Mano vyras mirė 1961 metais ir nuo to laiko krautuvės reikalus tvarkau viena. Šiuo metu mano mažametis vaikas gauna socialinio draudimo pensiją.

Mano vyro tėvai (Ameriką atvyko praėjusių metų vasarą. Kadangi jie abu jau yra per senį -- virš 65 m. amžiaus, todėl jokio darbo gauti negali ir nuo pat atvykimo pradžios aš juos išlaikau. Tačiau prieš jų atvykimą, mano vyrui gyvam esant, mes nuolat jiems siųsdavome paramą maistu ir drabužiais.

Esu girdėjusi, kad tam tikrais atvejais, tėvai gali gauti socialinio draudimo pensiją. Būčiau labai dėkinga, jei man paaiškintumėte apie sąlygas bei galimybes tėvų pensijų gavimo reikalą.

Norėčiau žinoti, ar jie gaus pensijas, kai aš būsiu 62 metų amžiaus, o gal jie iš viso negalės gauti? Jei tėvai gautų pensiją tai ar mano vaiko pensija bus sumažinta ar ne?

L.V.

dėjo ir pravedė programą. O. Jokubaitienė įteikė padėkos raštą su viso tunto skaučių parais už neuilstamą darbą tuntu.

Scenoje pirmiausiai amerikietės skautės padainavo dainą, vėliau lenkės ir ukrainietės. Programa vyko prie "lauželio". Grupė skaučių padainavo, o kitos joms kanclėmis pritarė. Čia jau buvo O. Mikulskienės nuopelnas. Jaunųjų vilkiukų du pasirodymai buvo paruošti mamųčių globėjų. P. Pšemeckienės būrelis parodė -- "Veršiuo pasaką" o p. Giedraitienės -- "Kiškio lūpą". Buvo šokių, eilėraščių ir kitokių pasirodymų ir viskas labai linksmo nuotaikoj praėjo. Dainas pravedė Nijolė Petkevičiūtė, retkarčiais pavaduojama savo sesers Marytės.

Po programos buvo laimėjimų traukimas. Akademikų lėlę laimėjo s. N. Mockuvienė, o vyresniųjų skaučių lėlę V. Raulinaitis.

Tuoja po programos visi skirstėsi į namus. Skautės ir skautai sutvarkė salę taip pat skubėjo pailsėti, nes buvo ilga ir darbšti diena. Bendrai, mugė buvo labai sėkminga ir paliko daug gražių įspūdžių.

M.K.

Parengimu kalendorius

KOVO 24 D. Lietuvių Demokratų Klubo metinis balius Park Lane Villa garbės svečias Anthony Celebrezze.

KOVO 25 D. 4 v. p.p. Čiurlionio ansamblio namuose studentų ateitininkų metinė šventė.

BALANDŽIO 29 D. Čiurlionio ansamblio namuose Lietuviai Budžiai ruošia Maironio 100 metų gimimo sukakties minėjimą.

BALANDŽIO 28 D. 1962 m. Vysk. Valančiaus Lit. mokyklos tradicinis vakaras Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽES 5 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos koncertas -- vakaras Naujosios parapijos salėje.

1962 m. GEGUŽES 12 D. Dirvos jaunųjų talentų varžybų koncertas Slovenian Auditorium.

GEGUŽES 26 D. Korp. Neo Lithuania rengiamas literatūros vakaras.

BIRŽELIO 10 D. Vysk. Valančiaus Lituanistinės Mokyklos šventė -- Gegužinė Neurų ūkyje. Esant Blogam orui -- Šv. Jurgio parapijos salėje.

1962 m. RUGSĖJO 29 D. Dirvos metinis spaudos balius -- koncertas.

ATSAKYMAS

Prieš atsakant tiesioginiai klausimai, liečiančios jūsų šeimą, leiskite bent trumpai priminti porą pagrindinių sąlygų tėvų pensijai gauti. Tada pats atsakymas bus aiškesnis.

Pagal dabar galiojančias socialinio draudimo taisykles, darbininko tėvai turi teisę gauti mėnesinę pensiją, jei:

A) Tėvai yra darbininko tikrieji tėvai (kraujo giminystės rishami, bet ne susigiminiavę veddybų būdu). Vadinasi, vyro tėvai negali gauti pensijos iš žmonos įmokėtų mokesčių.

B) Tikrieji darbininko tėvai gavo bent pusę pragyvenimo išlaikymo. Šitos dvi pagrindinės sąlygos dažniausiai ir apsprendžia tėvų teises į socialinio draudimo pensijas.

Dėl pirmosios sąlygos daug keblumų nesusidaro. Reikia tik įrodyti, kad tėvai buvo giminingi natūraliu būdu mirusiajam darbininkui. Tarp kitko, čia pastebėtina, kad patėvis arba pamotė taip pat gali kvalifikuotis tėvų pensijoms. Tai tinka ir tiems atvejams, kada miręs darbininkas buvo tėvų išūnytas. Tik šitas išūnijimas turėjo įvykti prieš 16-įj darbininko gimtadienį.

Kiek komplikutesnė yra antroji sąlyga. Pirmiausia, labai dažnai yra sunku įrodyti, ar darbininkas teikė bent pusę išlaikymo savo tėvams. Ypač reikalinga susipainioja, kada tėvai negyveno kartu su darbininku. Tačiau dar svarbiau, jog tėvų priklausomumas išlaikymo atžvilgiu, turi būti buvęs vienu metu laiko tarpelyje prieš vieną iš šių įvykių:

a) prieš darbininko išėjimą į pensiją.

b) prieš darbininko nedarbingumą, jei darbininkas kvalifikavosi kada nors nedarbingumo pensijai, arba,

c) prieš darbininko mirtį.

Atrodo, kad prisiminus šias dvi svarbiausias sąlygas, dabar bent trumpai galime atsakyti ir į jūsų specifinius klausimus.

1. Jūsų vyro tėvai negalės gauti tėvų pensijų, kurios būtų bazuojamos iš jūsų socialinio draudimo įmokėimų net ir kada jūs sulauksite 62 m. amžiaus, kadangi jie nėra jūsų kraujo giminės. Vadinasi, belieka tik antroji galimybė -- jiems kvalifikuotis iš jūsų vyro įmokėtų socialinio draudimo mokesčių. Iš patiektųjų žinių sprendžiant atrodo, kad jie turi galimybių gauti pensijas iš jūsų vyro įmokėimų.

Kas darytina? Pirmiausia tėvai turės įrodyti, jog jų gautoji parama iš jūsų vyro, paskutiniųjų metų laikotarpyje prieš jo mirtį, buvo bent 50%. Paramai įrodyti tėvai turi užpildyti tam tikras blankas, kurios yra gaunamos kiekvienoje socialinio draudimo įstaigoje. Tačiau vien blankų užpildymo neužtenka. Gautojo išlaikymo patvirtinimui yra būtina pateikti ir įrodomojos medžiagos.

Ta įrodomąja medžiaga galėtų būti įvairiausi persiuntimų kvitavimai bei perlaidos. Tėvai iš savo pusės turi nurodyti kiek kainavo pragyvenimas bendrai.

Jeigu jūs įrodysite, kad vyro tiektoji parama tėvams buvo bent 50% bendrų pragyvenimo išlaidų, kurias turėjo tėvai minėtam laikotarpyje (vieni metai prieš jų sūnaus mirtį), tai tada jie kvalifikuosis mėnesinėms tėvų pensijoms.

Turiu pastebėti, kad tėvai, apskaičiuodami savo pragyvenimo išlaidas, turi pateikti visas turėtas išlaidas ir pajamas, į jų pajamas įeina visokios pensijos, pašalpos (piniginės ir daiktinės), gautos tų metų laikotarpyje. Į išlaidas įskaičiuotina: maistas, butas, gydymasis ir tt.

2. Jūsų vaiko pensija, net ir tuo atveju, jei tėvai kvalifikuotųsi pensijoms, nebūtų sumažinta, kadangi pensijas gautų tik trys šeimos nariai. Tam tikrais atvejais, kada šeimoje yra daugiau negu trys pensininkai, mėnesinė pensijos suma yra abibėžiama. Pagal veikiantį įstatymą, viena šeima negali gauti daugiau kaip \$254.00 pensijos, jei toji pensija yra bazuojama iš vieno darbininko įmokėimų.

KAS IR KUR?

• Atviras žvilgsnis į pavergtą Lietuvą. Tokia tema bus prarastos studijų dienos gegužės 5-6 d. New York'e. Visi prelegentai savo paskaitose liks kai kuriuos dabartinio Lietuvos gyvenimo aspektus. Studijų dienas rengia Akademinių Skautų Sąjūdžio New Yorko skyrius. Visuomenė kviečiama dalyvauti.

• Tomas Remeikis, Lietuvos Skautų Brolijos užsienio skyriaus vedėjas ir aktyvus akademinės skautijos darbuotojas šiuo metu baigia ruošti daktaro disertaciją iš politinių mokslų. Disertacijos reikalais kovo 23 — 25 d. jis iš Chicagos atvyks į New Yorką, ir ta proga Akademinių Skautų Sąjūdžio N. Y. skyriaus suėgoje duos paskaitą tema "Pasaulio skautų judėjimas, jo problemos ir mūsų padėtis". Paskaita įvyks šeštadienį, kovo 24 d., 8 val. Baltic Freedom House, 131 E. 70 St., New York'e. Po paskaitos bus diskusijos, pranešimai studijų dienų ir kt. klausimais. Po to — kavutė. Visi studentai ir filistėriai skautai taip pat skautų ir skaučių vadovai kviečiami dalyvauti.

• Atsiųsta paminėti Stasio Lauciaus "Respublika". Tai pirmas, pavykęs bandymas satyrine forma nusakyti netolimą mūsų Tėvynės laikotarpį. Puslapių skaičius nepažymėtas. Kaina \$1.50. Spaudė Orion Press 1961 metais. Knyga minkštais viršeliais. Išleido Pašvaistė bendradarbiaujant su Romuvos leidykla. Knygą galima įsigyti Romuvoje, 507 Fifth Ave., New York 17, N. Y.

• J. Kazanauskas, iš Chicagos, mokėdamas už Dirvą, atsiuntė ir \$5.00 auką.

• J. Nesavas, iš Bloomfield, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

• E. Balceris, iš Chicagos, mokėdamas už dvi Dirvos prenumeratas, atsiuntė ir \$5.00 auką.

NAUJA REZOLIUCIJA PABALTIO REIKALU

Kongresmanas Gordon L. McDonough (R. -- Calif.), eilę kartų dalyvavęs įvairiuose Los Angeles lietuvių parengimuose bei šventėse, 1962 metų kovo mėn. 5 d. įnešė į Atstovų Rūmus naują rezoliuciją (H. Con. Res. 444) Lietuvos, Latvijos ir Estijos bylos reikalui. Toje rezoliucijoje reikalaujama Pabaltijo kraštų bylą perkelti į Jungtines Tautas, priverčiant sovietus pasitraukti iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos; sugrąžinti visus kalinius ir tremtinius iš Sibiro ir kalėjimų bei vergų stovyklų Rusijoje; ir praversti laisvus rinkimus Jungtinių Tautų priežiūroje Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

Tą pačią dieną (kovo 5 d.) kongresmanas Gordon L. McDonough įnešė į Atstovų Rūmus kitą rezoliuciją (H. Res. 555) kuria norima įsteigti Specialų komitetą Atstovų Rūmuose pavergtų tautų reikalams.

E. CHICAGO

ALT SUSIRINKIMAS

East Chicagos apylinkių ALTO valdybos narių ir vietos organizacijų atstovų susirinkimas įvyko kovo 10 d. 4,30 val. p.p. Šv. Pranciškaus lietuvių parapijos patalpose Harbor, Indiana. Susirinkimui pirmininkavo ALT skyriaus pirmininkas Albertas Vinikas, sekretoriavo Petras Indreika.

Tautinės Sąjungos East Chicagos skyrių atstovavo pirmininkas Kazimieras Pocius, Antanas Juodvalkis ir Tadas Mečkauskas.

Apylinkės Bendruomenės valdybą atstovavo pirmininkas Kazimieras Valeika ir Genocido komitetą Dr. Jonas Paukštelis.

ALTO skyriaus pirmininkas Albertas Vinikas tartame žodyje nuoširdžiai padėjo visiems už talkinimą, suruošti Vasario 16 minėjimą, kurio pasėkoje Lietuvos laisvinimo reikalams aukomis ir iš kitų šaltinių sukelta per 700,00 dol. gryno pelno.

Buvo priimtos Vasario 16 minėjimo pajamų -- išlaidų apyskaitos, aiškintasi visais kitais veiklos bėgimais reikalais.

Po visų diskusijų Vasario 16 minėjimo gautas pelnas buvo paskirstytas taip: Amerikos Lietuvių Tarybai 550,00 dol. ir East Chicagos Genocido komitetui 50,00 dol., o kitas likęs pelnas

Lietuvos Nepriklausomybės metais už nuopelnus Lietuvai grupė Amerikos lietuvių buvo apdovanoti Gedimino ordenais. Praeitą sekmadienį Chicagoje atšventę 35 metų sukaktį valstybės tarnyboje gen. kons. dr. P. Daužvardis, anuo metu su apdovanotaisiais DLK Gedimino ordenais. Sėdi: M. Brenžaitė ir A. Nausėdienė. Stovi pirmoje eilėje: P. Bračiulis, J. Hertmanavičius, adv. J. Bagdžiūnas Borden, dr. Žimantas ir dr. S. Biežis. Antroje eilėje: J. Dimša, A. Vanagaitis, A. Valionis, kun. A. Linkus, dr. P. Daužvardis ir JAV Raudonojo Kryžiaus atstovas dr. Toma.

nutarta laikyti skyriaus kasoje kitiems reikalams.

IŠVYKO CALIFORNIJON

Tautinės Sąjungos East Chicagos skyriaus nariai: Irena Rimkūnienė, Jonas Rimkūnas ir Stasė Juodakienė išvyko 3 savaitėms atostogų į Californiją.

BUVO ATSLANKĖS V. BANAITIS

Tautinės Sąjungos East Chicagos skyriaus valdybos pastangomis Valterio Banaitis paskaita -- pranešimas įvyko kovo 9 d. 6 val. vakare Šv. Pranciškaus lietuvių parapijos patalpose Harbor, Indiana.

Atvykusį, paskaitininką Valterį Banaitį pristatė Kazimieras Pocius, kuris tartame žodyje apgailestavo, kad dėl apriboto laiko paskaita -- pranešimas gali būti trumpinamas, nes lietuvių parapijos bažnyčioje už valandos prasidės senios pamaldos ir prašoma neužtekti.

Tokių būdų dėl apriboto laiko dauguma dalyvavusių paskaitoje nebeturėjo progos pasinformuoti rūpimais klausimais.

Po paskaitos tolimesnės diskusijos buvo tęsiamos prie vaišių

1938 m. Lietuvos konsulate Chicagoje prie sportinių dovanų, skirtų Pirmosios Lietuvių Tautinės Olimpiados nugalėtojams. Stovi iš kairės: A. Valonis, kun. A. Linkus, konsulas dr. P. Daužvardis, adv. Bagdžiūnas Borden, dr. S. Biežis ir Juška.

stalo, kurias suruošė svečio atvykimo proga E. ir K. Pociai.

Vaišių metu arčiau susipažinta su svečiu iš Europos, pasiinformuota visais rūpimais klausimais.

Pakenė

Ideologinės diskusijos New Yorke

A. L. T. S-gos, Rytų apygardos valdybos suruoštos tautininkų ideologijos klausimais diskusijos, pradėtos anksčiau, buvo tęsiamos kovo 11 d. 12 val. p.p. Lietuvių Atletų Klubu patalpoje, Brooklyn, N. Y. Dalyvavo: New Yorko 1-sis ir 11-sis skyrius, Newark - 5-sis ir Elizabeth -- 15-sis skr., Atsilankė centro valdybos pirm. Vytautas Abraitis ir II vicepirm. Dr. Bronius Nemickas. Susirinkimo pirmininku buvo pakviestas Antanas Diržys,

o sekretorium, Vaclovas Alksninis.

Diskusijos buvo gyvos. Iškelti atstovų klausimai, šiuo laiku aktualūs ir pageidauti, kad šie klausimai būtų gvildinami spaudoje.

Pradžioje Ant. Diržys padarė santrauką anksčiau įvykusių diskusijų, kai kur įvesdamas ir savo sanprotavimus, paryš-

kindamas kai kurių klausimų gilesnę prasmę, lyg įvesdamas klausytoją į diskusijas. Diskusijose gyvai dalyvavo ir savo sanprotavimus pareiškė: V. Abraitis, Dr. Br. Nemickas, Alf. Koncė, Balys Vyliūdas ir kiti. Nagrinėti klausimai: tautininko ryšiai su tauta, su liberalizmu, su religija.

Centro vald. pirm. V. Abraitis, pasidžiaugė atstovų nuosekliu galvėjimu kalbamais klausimais, kvietė remti Sąjungos leidžiamą organą Dirvą paties prenumeruojant ir paraginti savo draugus bei pažįstamus tai padaryti.

Apygardos pirm. Alb. Trečio-kas pranešė, kad V. Banaitis į New Yorką atvyksta balandžio mėn. pirmoje pusėje. Apygarda numatius suruošti jam šūkinimą. Artimiausiu laiku bus sušauktas organizacijų atstovų pasitarimas, išrinkti vykdomąjį komitetą.

Susirinkimas baigtas bendrais užkandžiais.

BENDRUOMENĖS APYGARDOS VALDYBOS POSĖDIS

Ketvirtadienį (kovo mėn. 8 d.) posėdžiavo Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygardos valdyba. Sveikatai susilpnėjus, atsisakė iš pareigų buvęs pirm. Antanas Maceika. Jo vietą turėtų perimti I vicepirm. Antanas Šetikas, kuris posėdyje nedalyvavo. Valdybos papildymui nutarta pakviesti pirmą valdybos kandidatą veter. dr. Kazį Krivicką.

II vicepirm. Romas Kezys, padėkojo A. Maceikai už taip rūpestingai tvarkytus apygardos reikalus, palinkėjo valdybos vardu greit sustiprėti ir ateity vėl įsijungti į bendruomeninkų darbuotojų tarpą.

Pranešė, kad jaunimo teismas numatytas kovo mėn. 31 d. 7 val. vak. Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne, N. Y.

Arch. Ant. Varnas pranešė apie dalyvavimą pas prezidentą Baltuose Rūmuose. Kad jis skiriamas į tą delegaciją, jam pirmiausia pranešė telefonu Informacijos biuro vedėja New York'e M. Kižytė. Ji pranešė, kad formalų kvietimą gaus iš ALTO sekr. Dr. Pijo Grigaičio ir iš Baltųjų Rūmų sekretoriato. Taip ir buvė. Kvietimas gautas iš ALTO sekretoriaus ir iš Baltųjų Rūmų. Vasario mėn. 16 d. vykęs į Washingtoną lėktuvu. Oras buvęs labai blogas ir kiek pavėlavęs. Radęs ten atstovus jau susirinkusius. Jam buvė neaišku, kad visi delegatai buvė labai nervuoti, kaip kurie tarp savęs ginčijasi. Vieną kitą paklausęs, bet jam nedavė teigiamo atsakymo. Tik paskutiniu momentu pasisiekė užkalbinti sekr. P. Grigaitį, kuris truputį padėtį nušvietė. Memorandumą Prezidentui spėjus pasirašyti. Jo nuomonė, kad delegacija ir delegatai buvė blogai paruošti ir sudarė blogą įspūdį.

TIKRAI BOLŠEVIKINIAI

Prieš kurį laiką į rankas pateko med. dr. Pierre Rentchnick, Geneva, straipsnis apie sovietų mediciną. Be kitų dalykų, kaip gydytojo ir paciento pajungimas socialistinei bendruomenei, straipsnyje aprašytas bolševikinės medicinos "laimėjimas" -- lavonų kraujo naudojimas transfuzijoms -- perliejimams. Esą, 1928 m. rusų chirurgas Šamov atradęs, kad nukraujavusius žūnis galima atgaivinti kitų, tiknužudytų žmonių krauju perliejimais. 1930 m. Sklifosovsky Institute, Maskvoje, buvęs padarytas pirmasis lavono kraujo perliejimas žmogui. Po to, šis kraujo šaltinis buvęs labai sėkmingai naudojamas. B. A. Petrov pranešimu -- 1959 m. spalio mėn. "Surgery" -- iki 1959 m. to Instituto buvę parūpinti ir perlieta 25 tonos lavonų kraujo.

Minėto Petrovo aprašymu, labiausiai tinkamas kraujas yra sirgusių širdies ligomis, smegenų kraujavimu, elektros nutrenktųjų ir kitaip staiga mirusiųjų. Iš vieno lavono, esą, gaunama 2 - 3 litrai. Tik kraujas turintis būti paimitas ne vėliau, kaip per 6 valandas, ir panaudotas trijų savaičių bėgyje.

Mums lietuviams, arčiau pažįstantiems ir kitus bolševikinius "laimėjimus", atrodo, kad Petrovas bus pamiršęs paminėti patį pagrindinį lavonų kraujo šaltinį -- kulką į pakaušį Butyrkų kalėjimo rūsiuose, kurie yra netoli minėto Sklifosovsky Instituto.

A. D. Valėnas

Maironio lituanistinės mokyklos vedėja P. Ruzgienė kalba abiturientų išleistuvių iškilmėse. V. Maželio nuotrauka

Maironio lituanistinės mokyklos Brooklyne abiturientų išleistuvės. Skaito abiturientas Garsas Palys. V. Maželio nuotrauka

Los Angeles skaučių Palangos tuntas kovo 10 ir 11 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose turėjo vadovų kursų, kuriuos pravedė viešnia iš Detroito vyr. sk. K. Kodatienė ir skt. V. Barmienė. Nuotraukoje kursantės su vadovėmis ir svečiais užbaigiant kursų. L. Kančausko nuotrauka